WASHINGTON DC

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го СІЧНЯ 1961 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 26, 1961 No. 16 VOL. LXVIII.

КОНҐРЕС З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ ВІДЗНАЧИВ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ МОЛИТВОЮ ТА ЗАЯВАМИ БАГАТЬОХ СЕНАТОРІВ І КОНҐРЕСМЕНІВ

Вашінґтон. — Понеділок 23-го січня був справжнім Днем Української Незалежности в Сенаті і Палаті Репрезентантів Конґресу З'єдинених Держав Америки для відзначення 43-іх роковин проголошення короткотривалої української державної незалежности. Наради Сенату в тому дні відкрито о год. 12-ій вполудне молитвою, яку промовив всч. о. монсіньйор Микола Бабак, ректор української католицької колеґії в Стемфорді. „Ми в покорі молимось за визволення всіх поневолених народів. Зокрема в ці 43-ті роковини проголошення незалежности України ми молимось, щоб Українському Народові була дана сила зносити його терпіння безодшкодного переслідування, що його він зазнає від безбожницьких, імперіялістичних сил комунізму. Поблагослови цей нарід остаточною перемогою в боротьбі за волю, щоб вічно мир молитись на волі у світі миру. Натхни членів нашого уряду невгамовним духом і любов'ю свободи, як її оспівав хвилюючими словами Тарас Шевченко, великий поет і подвижник волі України..." — молився о. монсіньйор Микола Бабак, в тому часі як всі члени Сенату в покорі та в контемпляції схилили свої голови, слухаючи чи повторяючи молитву.

Після проведення цієї молитви та полагодження ряду вступних формальностей, поодинокі сенатори, сенатор Янґ з Північної Дакоти, Дадд з Коннектикату Кейс і Вільямс з Ню Джерзі, сенатори Джексон, Проксмаєр та зокрема сенатор Лавші вставали, зголошувались до слова і, одержавши його, виголошували хвилюючі промови, згадуючи проголошення волею і силою українського народу державної незалежности Української Народної Республіки 43 роки тому, засуджуючи комуно - московський агресивний імперіялізм, що знищив цю незалежність, та складаючи найвищі признання і висловлюючи найбільший подив українському народові, що не втрачає духа волі та не припиняє боротьби за неї, не зважаючи на всі жертви і терпіння, що їх приходиться приносити в тій боротьбі. У промовах сенаторів, зокрема сенатора Лавші, окрему увагу віддано ідеям Тараса Шевченка, 100-річча смерти якого припадає в цьому році, та культові, що ним оточує і його плекає український нарід у відношенні до свого національного генія і пророка.

Не меншу увагу роковинам проголошення української державної незалежности віддано також у Палаті Репрезентантів. Відповідні заяви на цю тему склали конґресмени Шорт, Сілі Бравн, Черч, Флад, Конте, Тол, О'Гара, Рілмен, Ліндсей, Нелсон, Гозмер, Анфюзо, Бов, Кунінґгем, конґресмена Двасr та багато інших. Усі їхні виступи записані в Конґресовому Протоколі (Рекорді) з 23-го січня, Том 107. Ця маніфестація американських законодавців на найвищому форумі американської нації в користь української волі продовжуватиметься і в наступних днях.

КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ СХВАЛИВ ПЛЯН ЗБІРКИ ФОНДІВ НА ПАМ'ЯТНИК У ВАШИНҐТОНІ

Минулого вівтірка, 24-го січня, тут у приміщеннях УК-Комітету відбулись чергові наради центрального Комітету Пам'ятника Шевченкові, на яких, між іншим, схвалено проєкти збірки фондів на побудову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, кінцевою метою якої є придбання з добровільних пожертв загальної суми, не меншої як чверть мільйона долярів. Нарадами проводив екзекутивний директор Комітету Д. Ґаличин і в них, крім нього, взяли участь: секретар Комітету д-р Я. Падох, голова фінансової комісії І. Білинський, голова мистецької комісії С. Гординський, голова комісії зв'язків И. Лисогір, голова публікаційної комісії В. Мудрий та члени Екзекутиви Комітету п-і Олена Лотоцька і редактори С. Зиблікевич, Вол. Душник і А. Драган та член мистецької комісії проф. Сергій Литвиненко. Із головніших справ, що їх розглянено і полагоджено, були справа вибору місця на пам'ятник у Вашинґтоні і плян переведення збірки на побудову того пам'ятника. Щодо вибору місця Екзекутива Комітету вислухала звіту голови мистецької комісії п. С. Гординського, доповненого проф. Сергієм Литвиненком. Обидва вони, разом з третім членом комісії проф. Повстенком, заступником голови Комітету проф. Л. Добрянським та вашинґтонськими громадянами д-ром Ю. Старосольським, д-ром Антоновичем і п-і Л. Івченко та в супроводі трьох представників відділу пам'ятників в департаменті внутрішніх справ оглянули 13-го січня п'ять, зглянуті шість площ і скверів, що можуть бути до розпорядження на побудову пам'ятника Шевченкові. Звіти пп. Гординського і Литвиненка доповнено відчитанням листа - звіту д-ра Старосольського і Екзекутива Комітету вважала, що з усіх оглянених місць є два, які можна б взяти до уваги, а саме: площа - парк при 16-ій вулиці і Гарвард та сквер при Массачусетс Евню і вул. „С". Негайно поінформовано телефоном проф. Повстенка у Вашинґтоні, щоб він у департаменті внутрішніх справ старався зарезервувати ті два місця, аж одне з них буде вибране. Члени Екзекутиви рішили ще й самим додатково познайомитись з положенням обраних місць та їх придатністю на пляновану ціль.

Справу збірки необхідних фондів реферував, приготовивши в цій справі докладний плян, голова фінансової комісії п. І. Білинський. Збірка має початись з початком березня і її кінцевою метою буде збірка щонайменше чверть мільйона долярів. Збірку переводитимуть в усіх громадах місцеві Відділи Комітету Пам'ятника Шевченкові, або де таких не було б — інші місцеві центральні організації. Кожній громаді призначено відповідну квоту грошей, яку вона повинна зібрати. Для збірки грошей будуть видані відповідні „цеґлини" та грамоти, проєкт яких приготовив мистець М. Бутович. Усі прибутки вже з цьогорічних Шевченківських імпрез повинні бути призначені виключно на фонд будови пам'ятника. Тому Комітет висловив надію, що виконавці цих імпрез: солісти, хористи, артисти, промовці і т. д. виступатимуть безкоштовно і цим також додадуть свій вклад для вшанування пам'яті Шевченка побудовою йому пам'ятника у Вашинґтоні.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ЗУСТРІЧІ З ХРУЩОВИМ — РОЗМОВИ ЙТИМУТЬ ЧЕРЕЗ АМБАСАДУ

Вашінґтон. — През. Кеннеді є проти нової конференції „на вершинах" в передбачній будучині та вважає, що контакти з Совєтами повинні продовжуватись дипломатичним шляхом, почерез амбасади — твердять газети, коментуючи дводенні наради, що їх през. Кеннеді вів з керівниками державного департаменту й Пентаґону над справами закордонної політики. З увагі на приявність на тих нарадах також МекКлоя, асистента для справ науки й технології та Пола Нітсе, асистента секретаря оборони для справ міжнародної безпеки з особливою увагою на справи роззброєння, газети твердять, що през. Кеннеді найбільшу увагу прикладає до проблеми міжнародного роззброєння, вважаючи, що тут можна буде розмірно найлегше дійти до якогось порозуміння з Совєтами. Проте Президент не квапиться до таких переговорів і також у справі припинення атомових дослідів є за відсуненням Женевської конференції, яка в цій справі ведеться від 31-го жовтня 1958 року та осінню мин. року була перервана до 7-го лютого ц. р. Американські керівні чинники мають враження, що Хрущов стурбований, що „клюб атомових держав" небавком поширить-ся на Францію, комуністичний Китай і Західню Німеччину, що тоді зростуть шанси атомової війни. Тому він бунімто схильний до переговорів про роззброєння вже тепер. У своїй двогодинній розмові з американським амбасадором Левеллином Томпсоном у Москві Хрущов буцім-то не говорив привичним йому ультиматливим тоном, нічого не згадував про Берлін та не вимагав прийняття виключно лише совєтських умовин „генерального і тотального" роззброєння. Зате він буцім-то займав непримирливу позицію в справі Ляосу, настоюючи на тому, що єдиним тамошнім леґальним урядом є уряд Суванни Фуми, який в грудні минулого року втік до Камбоджі і перебуває там тепер на еміґрації. Прикладаючи велику увагу до справи міжнародного роззброєння, през. Кеннеді хоче побільшити склад фахівців від цієї справи в державному департаменті від 43 до 100 осіб. Водночас през. Кеннеді і державний секретар Дін Раск буцім-то мають повне довір'я до здібностей амбасадора Левеллина Томпсона продовжувати контакти з Совєтами і тому й відкинули суґестію Адлая Стівенсона, амбасадора при ОН, щоб Томпсона призначити на одного з його заступників із рангою амбасадора при Об'єднаних Націях.

В ПОНЕДІЛОК КЕННЕДІ ВИГОЛОСИТЬ СВОЄ ПЕРШЕ ЗВЕРНЕННЯ ПРО СТАН УНІЇ

КЕННАН МАЄ БУТИ НАЙМЕНОВАНИЙ НА АМБАСАДОРА ДО ЮҐОСЛАВІЇ; Д-Р ДЖЕНЕТ ДЖ. ТРЕВЕЛЛ БУДЕ ОСОБИСТИМ ЛІКАРЕМ ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ

Вашінґтон. — Президент Кеннеді і демократичні конґресові провідники 24-го січня визначили понеділок 30-го січня як день, коли Кеннеді особисто має виголосити своє звернення про Стан Унії перед обидвома Палатами Конґресу. Після того Кеннеді має предложити Конґресові дальші звернення, змістом яких будуть нові законопроєкти і фіскальні рекомендації. Конґрес змагає до того, щоб змінити реґулямін праці в Палатах, але, як заявив пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер, Президент не мішається до цієї боротьби між консервативними і ліберальними членами Конґресу, уважаючи її за чисто внутрішню справу законодатного чинника уряду. Салінґер сказав, що в найближчому тижні Президент переведе ревізію бюджетового законопроєкту який подав президент Айзенгавер. Але ця зміна буде кількох окремих законопроєктах, а не в одному новому бюджетовому зверненні. Кеннеді відбув першу конференцію з демократичними конґресовими провідниками. Подібні конференції будуть відбува тись кожного тижня у вівторок. Учасники конференції відмовилися скласти будь-які заяви журналістам про те, що було предметом нарад, тільки спікер Палати Сем Рейберн заявив, що в понеділок Кеннеді звернеться до Конґресу з новим посланням про Стан Унії. З Білого Дому повідомлено, що предметом нарад була справа змісту звернення Кеннеді до Конґресу. Першу пресову конференцію відбуде Кеннеді в середу 25-го січня о год. 6-ій ввечері, і її передаватимуть телевізійні і радієві стації. В четвер 26-го січня відбудеться перше засідання кабінету Кеннеді. Демократичні провідники турбуються тим, чи вдасться збільшити число членів Комісії Правил в Палаті Репрезентантів до 15-ох, і тим способом здобути ліберальну більшість в ній, яка дозволила б ухвалювати ліберальні законопроєкти, які обстоює президент Кеннеді. — Джордж Ф. Кеннан має бути призначений на амбасадора до Юґославії. Він був амбасадором до Москви за президентури Трумана, а під час урядування Айзенгавера залишив дипломатичну службу і працював як професор в Інституті Зааванасованих Наук в Принстоні, Н. Дж., а в останньому році працював як професор політичних наук в Єльському університеті. Кеннана вважають за спеціяліста від совєтських проблем. Він займе становище в країні, яка тепер є в ідеологічній війні з комуністичним Китаєм, і яка не є в приязних відносинах і з Москвою, бо не хоче слухати Кремлю, тільки йде своєю дорогою до здійснення комунізму. Кеннан є автором так званої політики стримування комунізму, за урядування державного секретаря Доллеса він не погоджувався з політичним курсом Вашинґтону і мусів залишити дипломатичну працю. На свого особистого лікаря Кеннеді вибрав 58-річну жінку - лікаря д-ра Дженет Дж. Тревелл. Вона буде першою жінкою — лікарем в Білому Домі і першою цивільною особою, яка займе це становище від часів президента Гардінґа, який в 1920-му році мав цивільного лікаря в Білому Домі. Кеннеді вибрав пані Тревелл на свого лікаря тому, що вважає її за „генія", який вилікував його з терпіння в крижах. Вона скінчила медицину в 1926-му році і пізніше викладала в університеті, а тепер веде приватну практику в Ню Йорку, яку закрие і перейде до Вашинґтону. До її помочі буде наименований якийсь військовий лікар. Пані Тревелл є одружена і має дві одружені доньки. Сподіваються, що Кеннеді 25-го січня найменує на автора своїх промов Артура М. Шлезінґера, молодшого, який є тепер професором історії в Гарвардському університеті. Шлезінґер укладав промови колишньому дворазовому демократичному кандидатові Адлеєві Стівенсонові, а в останньому робив це саме для Кеннеді. В політичних колах сподіваються, що Кеннеді найменує колишнього конґресмена Ф. Д. Рузвелта, молодшого, на асистента державного секретаря в справах держав Латинської Америки. Але ця номінація ще не є певною, бо Рузвелт був адвокатом домініканського диктатора Рафаеля Леонідаса Трухілльо. 33-річний син сенатора - демократа Стюарта Саймінґтона Джеймс В. Саймінґтон найменований на заступника директора аґенції „Харчі для миру".

В ОН опубліковано матеріяли про антисемітизм в СССР, і зокрема в Україні

Ню Йорк. — Генеральний секретар ОН опублікував і поширив між членами делеґацій ОН дві збірки матеріялів про наявність і зріст антисемітизму в Совєтському Союзі. Були зібрані ці матеріяли Координаційною Радою Жидівських Організацій у зв'язку із все частішими випадками малювання свастики і поширювання антижидівських написів в Німеччині та в інших країнах Заходу, і ними, згідно з відповідною резолюцією комісії ОН для охорони людських прав, має займатися спеціяльна комісія ОН для боротьби з дискримінацією і для охорони національних меншостей в різних країнах. В одній із поширюваних на терені ОН збірок зібрані матеріяли із совєтської преси, які показують, що протягом 1959 року в 15 провідних часописах і журналах появилося 77 статтей на жидів і з натавруванням „антисуспільних елементів", представлених виразно, як жиди. В опублікованому документі стверджується, що майже одна четверта усіх сатиричних виступів у провінційних журналах є антисемітського характеру. Між опублікованими статтями і карикатурами багато антижидівського матеріялу із центрального совєтського гумористичного журналу „Крокодил", як теж із деяких видавань в Українській ССР газет таких, як друкована російською мовою київська „Правди Украини", Кіровоградські радієві повідомлення, і з газети „Вечірній Ростов", видаваної російською мовою в Ростові, що його згадана рада жидівських організацій зараховує теж до України. Другу подібну збірку матеріялів підготовив Світовий Союз Проґресивного Жидівства. В політичних колах сподіваються, що згадані вище комісії ОН звернуться до совєтського уряду із запитом, які заходи застосовує він для поборювання антисемітських тенденцій у совєтській пресі.

Секретар праці Ґолдберг за урядову акцію для зменшення числа безробітних

Вашінґтон. — Секретар праці Артур Дж. Ґолдберг на своїй першій пресовій конференції заявив, що він пропонує президентові Кеннеді зробити заходи, щоб зменшити число безробітних, яке є досить велике, і яке, як передбачає заступник асистента секретаря праці Сеймур Л. Волфбейн в січні цього року може перевищити 5,500,000. В тому числі мали б бути і ті робітники, які є забезпечені на час безробіття, і ті, що того забезпечення не мають. 7-го січня число забезпечених на безробіття виносило 3,289,000, і було на 50 відсотків більше як рік тому, та становило 8.1 відсотка всіх забезпечених робітних сил. Це було найбільше число забезпечених безробітних від 1938 року, коли вперше завели забезпечення для безробітних. Ґолдберґ рекомендує неґайну федеральну допомогу стейтам, щоб вони могли виплачувати допомогу титулом безробіття. Департамент праці підготовив окремий законопроєкт в цій справі, який має внести до Конґресу. Також і інші департаменти цікавляться цією проблемою, і звертаються до президента Кеннеді з відповідними пропозиціями. В половині грудня число безробітних виносило 4,500,000, але воно збільшується.

Совєти проти західнього пляну розв'язування проблеми Ляосу

Москва. — Перший совєтський віце-міністер закордонних справ Василій Кузнєцов заявив вдраду негативне становище до пляну, що його вому три дні тому пред'явив від усіх західних держав англійський амбасадор в Москві Робертс: щоб до Ляосу приїхала делеґація від Індії, як голови Міжнародної контрольної комісії, що була в 1954 році встановлена для Ляосу, і щоб та делеґація у переговорах з ляоським королем підготовила ґрунт для приїзду й двох інших членів Комісії, Канади і Польщі, та для припинення громадянської війни, що йде тепер у тій країні. Кузнєцов заявив Робертсові — твердять західні газети — що ляоського короля Саванга Ватгану не можна вважати за невтрального та надрядного володаря, бо він ніби залежний від теперішнього прозахідного уряду Буна Ума, що його не визнають Совєти. Совєти, а також комуністичний Китай і комуністичні партизани в Ляосі, вимагають скликання для справи Ляосу нової міжнародньої конференції, з тими самими учасниками, що встановили самостійність Ляосу в 1954 році в Женеві. За західніми коментарями, комуністи вважають, що найпростіший шлях до прогнання прозахідного режиму в Ляосі та відновлення формально невтрального тамошнього уряду, а насправді комуністичного правління. Тим часом Ляос рішив внести до Об'єднаних Націй скаргу проти Північного В'єтнаму за агресію та рішив видбикатися до держав Південно-Азійського оборонного пакту, але формального цього ще не зробив.

В АМЕРИЦІ

● **Експрезидент Айзенгавер** 24-го січня прибув до Олбані, Джорджія, до свого приятеля нафтового промисловця Алтона Джовнса, де має полювати на перепелів і відпочивати. В Геттисбурґу, Па., звідки відлетів Айзенгавер, падав сніг, а в Джорджії температура доходила тільки до 55-ох ступнів. Пані Айзенгавер залишилася на фармі в Геттисбурґу.

● **15 миль на північ від Ґолдсборо** в Північній Кароляйні розбився бомбовик В-52, який віз дві відбезпечені нуклеарні бомби. З урядових кол повідомили, що немає небезпеки від тих бомб, але одночасно передостерегли людей, щоб не зближалися до того місця, де впав літак, бо може бути атомова експльозія. На літаку було 6 осіб залоги, 4 з них врятувалися на парашутах.

● **Під час того, як президент Кеннеді** виголошував свою інавґураційну промову у Вашинґтоні, совєтська амбасада купувала в Ню Йорку нову репрезентаційну будівлю, колишній готель Шератон-Парк Східної, при розі 37-ої вулиці і Парк Евню. Цей готель має 177 кімнат і щоденник „Ню Йорк Ворлд Телеґрам" пише, що тепер буде вже де переховувати шпигунських аґентів. Амбасада купує також таку „неконкістадорську реальність" як Конектикатський Яхт Клюб, і дає за нього вже $250,000. Клюб цей є на острові Шефілд коло Норвоку, Конектикат.

● **Пані Ф. Д. Рузвелт** була на інавґурації президента Кеннеді і подивляла гарну погоду, пригадуючи, що під час другої інавґурації її чоловіка падав дощ. Це була перша інавґурація, на якій вона була присутня від 1945-го року, на якій вона була присутня. Вона відмовилася сидіти на почесному місці на трибуні біля Президента, тільки заняла місце в тій частині трибуни, що були призначені для дипломатів.

● **4-річний хлопчик Чарлз** Фенчер при Вайті Евню в Бруклині і 10-ій Північній вулиці любив бавитися сірниками і в неділю 22-го січня спричинив пожежу дому, під час якої згинув він, його брат і його сестра та 4 його сестрички; інший брат згинув пізніше в шпиталі, а три сестри врятувалися за допомогою батька, який не встиг врятувати більше дітей, які згоріли разом із матір'ю.

„Віршована Абетка", найбільш потрібна для дітвори книжечка, вже вийшла з друку

„А — це ангел легкокрилий, що в небесній вишині пролітає невидимий, береже дітей у сні; Б — це Бог та Батьківщина — як молитву пам'ятай: Бог і рідна Україна, золотий, блакитний край!" Це наведені, для прикладу, цитати двох літер з „Віршованої Абетки", яка тількищо появилась у виданні Українського Народного Союзу і „Свободи", як чергова книжечка для дітей у бібліотеці „Веселки". Книжечка, віршований текст якої написав Микола Щербак а ілюстрації виготовив Едвард Козак, є окремою відбиткою з „Веселки", журналу для дітей. Надруковано вона на люксусовому, крейдяно білому, папері та має 36 сторінок і окрему мистецьку обкладинку. Кожній літері віршової і мистецькому малюнкові, присвячена окрема сторінка. Книжечка надрукована в комбінації 12 кольорів як справжня веселка і як своїм змістом, так і оформленням може стати найкращим підручником для початкових кляс рідношкільного і українського недофіяльного шкільництва, як і для домів, в яких батьки самі навчають своїх дітей української абетки і грамоти. Книжечка тепер є в перепліті і вже в найближчих днях буде вже в продажу. Її ціна, не зважаючи на великі кошти друку, лише $1.50, а для інших при більших закупах призначається велику знижку. Замовляти можна вже в книгарні „Свободи" та в інших українських книгарнях. Тираж книжечки обмежений і тому варто спішитися з замовленням для певности, що воно буде виконане.

Американські й англійські кораблі й літаки шукають схопленого піратами корабля

Лісбон. — В 24 години після того, як група португальських авантюристів схопила великий пасажирський корабель „Санта Марія" на Карибському морі, не вдалося американським і англійським кораблям віднайти той корабель. Скількість кораблів і літаків, що займаються розшуками, побільшено, але покищо без висліду. Ген. Гумберт Дельґадо, колишній невдачний кандидат опозиції на португальського президента, що був потім предметом переслідування збоку режиму прем'єра Салязара і мусів виїхати до Південної Америки заявив що схоплення корабля „Санта Марія" було політично - революційним актом, одним із так, які вимірені в режим Салязара. Колишній португальський капітан Генрік Гальвао лідер невідних піратів, повідомив радіо - депешою з „Санта Марії", що він не визнає уряду Салязара, а підчиняється названому генералові Дельґадо. Португальський уряд проголосив комунікат, який заперечує будь-який політичний характер схоплення „Санта Марії" та називає новітніх піратів просто кримінальними злочинцями. Речники американського державного департаменту і морської фльоти заявили, що вони ведуть розшуки за „Санта Марією" на основі міжнародного законодавства та на просьбу леґального уряду запризненої з Америкою Португалії. На кораблі „Санта Марія" є понад 600 пасажирів різних національностей, в тому числі 38 американців із п'ятеро дітьми.

Вгорі: сотник Генрік Гальвао, який захопив збройно корабель „Санта Марія". Внизу: капітан корабля Маріо С. Майя.

Стівенсон перейняв урядування в ОН і конферував з Гаммершилдом

Об'єднані Нації. — Адлей Стівенсон, колишній двократний демократичний президентський кандидат, колишній губернатор стейту Іллінойс, призначений на нового амбасадора ЗДА в Об'єднаних Націях, предклав в минулий понеділок 23 січня ц. р. свої вірчі документи генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гаммершилдові і перебів з ним при цій нагоді одногодинну нараду. Наступну ж нараду призначено на другий день. Заповіджену пресову конференцію Стівенсон відклав на четвер, щоб спершу вичекати на першу пресову конференцію през. Кеннеді. Про зміст наради з Гаммершилдом нічого не сказано, але газети твердять, що вона в першу чергу торкалася ситуації в Конґо.

У СВІТІ

● **Совєтський пропаґандивний** апарат наробив великого шуму з такої „важливої" події, що „героїка" міжпланетних простор, собака „Стрелка", дісталася шестеро щенят. Совєтські газети принесли її великі світлини і цій справі совєтське радіо присвятило багато часу.

● **В комуністичному Китаї** настали великі морози. Найбільш південна провінція Квантунг зазнала в минулому тижні такого холоду, що всі тамошні посіви загрожена. Офіційний комунікат повідомляє, що кількасот комуно - китайських „добровільців" виїхали з Пейпінґу на провінцію, щоб посилити кампанію за боротьбу проти того нового стихійного нещастя, яке поглибить голод у комуністичному „раю".

● **Бертольд Бользе**, генеральний директор промислових закладів Круппа, був знову 2 дні у Варшаві, як неофіційний представник західно - німецького уряду для ведення тайних переговорів з польським урядом про покращання німецько-польських взаємин. Бользе пропонує відкриття в Західній Німеччині та в Польщі взаємних торговельно - консулярних аґенцій, як вступу до пізнішого взаємного визнання і встановлення дипломатичних взаємин.

● **Конґолійський президент** Касавубу призначив полковника Мобуту, шефа конґолійських збройних сил, — „генерал - майором". Мобуту має 30 років. За мінулорічного вибуху бельгійського володіння в Конґо, ні один автохтонний конґолійський вояк не мав вищої ранґи за сержанта.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Завдання перед нами

Роковини проголошення української державної незалежности і соборности 22-го січня та відзначування цих роковин на широку, крайову скалю, є для нас першим, інавгураційним — сказати б — етапом нашої громадської діяльности в кожному новому році. Цей етап уже за нами, хоч цілий ряд громад щойно відбудуть свої імпрези з цієї нагоди. Отже, нам уже сьогодні треба подумати про ті завдання на ближчу й дальшу мету, що стоять перед нами, бо для відповідної підготови ніколи не буває забагато часу.

Очевидно, першим і найголовнішим завданням нашої спільноти в цьому році, що вже проголошений як Шевченківський Рік, є вшанування пам'яті Шевченка у 100-річчя його смерти. Багато дечого в цьому напрямі вже зроблено, але головна праця ще перед нами, отже не сміємо гаяти ані хвилини, якщо хочемо її добре виконати. У цьому відношенні перед нашими громадами стоять такі найпекучіші завдання: 1) Оформити на місцях Шевченківські Комітети і негайно увійти у зв'язок з центральним, крайовим Комітетом Пам'ятника Шевченкові; 2) Докласти максимальних зусиль, щоб у березні провести Шевченківські імпрези на найвищому в межах можливостей культурно-мистецькому рівні, щоб ці імпрези та Шевченківські роковини були відзначені на якнайширшу скалю, з участю наших американських співгромадян. Треба перевірити можливості та негайно вжити заходів, щоб одна з міських вулиць була названа іменем Тараса Шевченка; 3) Дати максимальну підтримку крайовому Комітетові Пам'ятника Шевченкові і УККомітету в їх заходах щодо здвигнення відповідного пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні та видання Шевченківської поштової марки. Збірка фондів на пам'ятник має початися вже у березні. У справі Шевченківської поштової марки, продовжує заходи голова УККА у Вашингтоні і, мабуть, уже незабаром треба буде цю акцію масово підтримати листами й телеграмами до членів Уряду і Конгресу.

Справа пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, як це показує повна люті реакція Москви, стала міжнародною проблемою і відкриває для нас величезні можливості добре прислужитися поширенню української правди в світі. Цю нагоду мусимо ми використати до останніх меж, і це є відповідальністю кожного з нас.

Широкий світ і Кеннеді

Для широкого світу зміна американської адміністрації, що формально завершилась минулої суботи, куди глибша, радикальніша і — очевидно — менше зрозуміла, аніж для американських громадян. Усі найповажніші міжнародні діячі знали Айзенгавера із співпраці з ним в часах останньої світової війни, від організування ним військової верхівки Північно - Атлантійського пакту, з його подорожей і міжнародних конференцій. Англійський прем'єр Мекміллен і Айзенгавер звуть один одного першими іменами і могли в кожній порі розмовляти телефонічно. Могли дозволити собі це й де Голь, Аденауер чи генеральний секретар НАТО Спаак. Усі вони належали до категорії людей віку 60 - 70 - 80 років. Молодший на одну генерацію Джан Ф. Кеннеді мусить бути „інший". До часу призначення його кандидатом на президента мало хто поза Америкою чув про нього, і тепер він не тільки для широких народних мас закордоном, але й для керівних громадсько - державних кіл це людина чужа.

Тому всі керівні мужі Заходу раді б якнайшвидше увійти в безпосередній контакт із новим Президентом ЗДА, пізнати його та його погляди і розпочати з ним ділову співпрацю. Всі вони здають собі справу що, хоч у засадничих лініях закордонна політика ЗДА і спиратиметься на концепції колективних оборонних пактів, підхід до всіх справ збоку нового Президента має бути інший, відмінний. Коли Айзенгавер мав дар узгіднювати становища, вирівнювати розбіжності, придивлятися ходові подій і інколи зволікати з важливими рішеннями, то від Кеннеді сподіваються, що він вислухуватиме чужі погляди, але прийматиме власні рішення, не керуючись сантиментами. У Лондоні, де Д. Д. Айзенгавер тішився найбільшими симпатіями, керівні часописи „Таймс" і „Файнаншел Нюз" надзвичайно прихильно зустріли склад нового американського уряду, а „Менчестер Гардіен" висловив надію, що „новий динамічний американський провід увіллє новий дух в західній союз і віджвить його розмах у розумінні сукупности і єдности цілей".

За повідомленнями з різних південно-американських країн — всюди там сподіваються активнішої співпраці у переведенні соціяльно - економічних реформ, які мають покласти край нужді і стати найтвердішим заборолом проти комуністичних впливів. Гадають також, що Дж. Ф. Кеннеді буде активніший у протидіянні диктаторським затіям, зокрема, виявлятиме ділом більше зрозуміння для загрози збоку руху Фіделя Кастра. На Кубі теж свідомі цього, і тому останні заяви кубинських ватажків дуже обережні та миролюбні". Кастро боїться дразнити нового Президента своїми провокаціями і наслідує Хрущова, який усі причини погіршення зв'язків із Вашингтоном скидає на адміністрацію Айзенгавера.

Зате, як твердить „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт", на Далекому Сході й у країнах Південної Азії опінії й надії різноманітні. Японський прем'єр Гаято Ікеда висловив переконання, що Кеннеді старатиметься облегшити міжнародне напруження, але ліві японські кола інтерпретують це, як „зм'якшення" становища Вашингтону супроти справи прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. В Ляосі і в країнах Південно - Східного азійського пакту дивляться — за твердженням того часопису — з турботою, чи новий Президент прихилиться до погляду про невтралізацію Ляосу, чи підтримувати прозахідні сили. Зате, наприклад, західно - німецькі політичні чинники вірять, що Кеннеді перехопить від Москви політичну ініціятиву і цим збільшить шанси для розв'язання німецької проблеми. В арабському світі екстремісти занепокоєні, що він наполягатиме на поладнання ізраїльсько - арабського спору.

Таким чином закордонні надії переплітаються з сумнівами. Всі чекають — на діла нового Президента, хоч не всі бажають від нього того самого.

Кремлівський цирк

Січневий пленум Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу, що відбувся в половині січня ц. р. у Москві, був видовищем, якого не знає ні історія, ні сучасна практика жадної з цивілізованих країн. Нікіта Хрущов, перший секретар КПСС і прем'єр СССР, фактичний диктатор Совєтського Союзу, засівши в президії пленуму, громив, лаяв і висміював безпощадно намісників в окремих республіках, що виступали перед ним довгою чергою, звітуючи про господарську ситуацію в довірених їм країнах. Кожен звіт своїх же власних сатрапів, настановлених на їхні пости з його ж таки волі, Хрущов переривав їдкими репліками, обвинувачуючи фактичних голів, перших секретарів і прем'єрів совєтських республік, значить найвищих репрезентантів цих буцімто незалежних держав, у таких злочинах, як фальшування статистичних даних, ошукування держави і в просто катастрофальному господарюванні. Робив це Хрущов з очевидною насолодою, пригадуючи, мабуть, ті часи, коли його самого в Кремлі примушував Сталін танцювати гопака.

Особливо ж громив і зневажав Хрущов керівників „братньої" Української ССР. Перший секретар Комуністичної партії України, отже фактичний сатрап Української ССР, Микола Подгорний був потрактований Хрущовим гірше за поміщицького наймита. Усі образи, інвективи й важкі обвинувачення приймав Подгорний по-лакейськи, признаючи в усьому рацію Нікіті Сергієвичу й обвинувачуючи з черги підлеглих йому керівників сільського господарства України в усякого роду злочинах. Поведінка битого Хрущовим Подгорного, його виправдування й викрути, його підлабузницьке признавання рації кремлівському диктаторові було надзвичайно жалюгідною „показухою", ганебнішою, як танцювання Хрущовим гопака перед Сталіним.

Не пощадив Хрущов і прем'єра Ради міністрів Української ССР Никифора Кальченка. В заключному слові, виголошеному на сесії згаданого пленуму 17-го січня ц. р., Хрущов, пригадавши „злочин" Кальченка, вчинений ним у вимаганні скосити ще перед жнивами кукурудзу і соняшники, вказав на нього зневажливо рукою й зарепетував: „І оце ж сидить він тут, член ЦК, депутат Верховної Ради, голова Ради міністрів однієї з найбільших республік — України, і з нього, як з гуски вода, не капне признання, що він помилився. А що значить: він помилився? Це значить завдати шкоди господарству великої республіки". На інвективу Хрущова Кальченко не зареагував ані словом, не зважився навіть признати йому рацію, так, як це робив Подгорний, заявляючи: „Правільно, Нікіта Сергієвич!"..

Копнув при цій нагоді Хрущов і неприсутнього на залі, бо вже давніше вичищеного з Центр. Комітету КПСС Олексія Кириченка, пригадуючи, як то Кириченко разом із Кальченком вимагав у 1956 році передчасно скосити кукурудзу і соняшники.

Усі ці закиди й лайку на адресу „горе-руководителів" УССР попередив Хрущов глумливим зверненням до „товаришів - українців", щоб вони не ображалися, коли він їх „немножко" покритикує, і загрозив на закінчення, що „докладніше" про ці речі говоритиме в Києві, куди вибирається найближчим часом на інспекцію, щоб цією своєю поїздкою „в деякій мірі стимулювати збільшення виробництва продуктів сільського господарства".

Так закінчився кремлівський цирк, даючи тільки передсмак того, що буде діятися в Україні в час інспектування її Хрущовим.

НОВЕ ЗНЕСЛАВЛЮВАННЯ ШЕВЧЕНКА

Мюнхен. — У київському щоденнику „Радянська Україна" з 31-го грудня м. р. вміщено інформацію про діяльність „Урядового республіканського комітету по відзначенню ювілею Т. Г. Шевченка". Уже сама назва комітету „урядовий" багато говорить. Найбільш революційний поет, співець демократичної України, попав під опіку „урядового комітету" диктаторської партії. Теперішні володарі поневоленої України навіть не схотіли прикрити своєї політичної наготи хоч би невинними словами „громадський комітет". Ні, ювілей Шевченка мусить бути під диктатурою урядовим, бюрократичним, як це за царського режиму робилося для цареславних поетів, що їх влучно назвав Шевченко „тупорилими віршомазами".

Поза цим „урядовим республіканським комітетом", що має завдання представити Т. Шевченка підданим комуністичного режиму як „партійного поета", Шевченко „удостоївся" ще однієї „високої чести" від комуністичного режиму. Совєтський письменник О. Корнійчук повідомив, що „на засіданні президії Всесвітньої Ради Миру, яке відбулося нещодавно у Букарешті, одностайно прийнято рішення широко відзначити 100-річчя з дня смерти Т. Г. Шевченка в усьому світі („Радянська Україна", 31. XII. 1960).

Як бачимо з цього повідомлення, комуністи хочуть зробити з ювілеєм Шевченка те саме, що зроблено в 1956 році з Франком. Івана Франка, переконаного демократа і непримиренного ворога царської Росії, представляється в комуністичній пропаґанді, як прихильника Росії! З автора поезії „Не пора москалеві, ляхові служить" — зроблено „самоотверженного м а л о р о с а".

Спроби „приборкати" Шевченка, обкраяти його політичні ідеї, прилаштувати його до деспотичних режимів, робилися вже давніше. В 1912 році голова міста Києва В. Демченко написав книжечку мовби в обороні Шевченка, як царського вірнопідданого: „Оклеветание Шевченка некоторыми патриотами". Автор цієї книжки намагався представити Шевченка як льояльного до Росії „малороса", що, звичайно, любив свою „тіснішу батьківщину", але не був „сепаратистом". Цю лінію „вибілювання" Шевченка продовжив галицький москвофіл Панас, що в чеській Празі видав книжку про Шевченка: „Шевченко как русский писатель". Автор книжки, фактом, що Шевченко писав також і російською мовою, хотів довести, мовляв, Шевченко був „російським письменником". Але він забув, що, наприклад, німець Гете і російянин Пушкін в молодих літах писали поезії французькою мовою. Однак, ті поезії зовсім не мають тієї сили, що їх поезії в рідних мовах. Те саме у Шевченка: його російська поезія „Слепая" не робить на читача враження творчости з Божої ласки. Тому даремно совєтські видавці друкують ці російські поезії Шевченка в „Кобзарі" поруч з його українськими творами. Сам Шевченко ніколи цього не зробив би.

Під комуністичною диктатурою „записав у партію" Шевченка поет Володимир Сосюра:

> Тарас, коли б він жив тепер
> То був би членом Ве-Ка-Пе*)

Цю поезію написав Сосюра ще у 1925-му році.

З поданих фактів видно, що атака на Шевченка, для його знеславлення, має свою традицію. Тепер ця атака йтиме в „плянетарному мірилі", у всіх країнах, де комуністи мають владу або впливи. Повинність українців у вільному світі протидіяти цьому наступові.

П. А.

*) ВКП — Всесоюзна Комуністична партія.

М. Скала-Старицький

ПАРИЖ ПІД МИСТЕЦЬКИМ ОБСТРІЛОМ

Можливо тому, що після розриву двох атомових бомб над Гірошімою й Нагасакі народи переконалися, що так звана превентивна, збройно-гаряча війна стає майже неможливою, вони почали стріляти мистецтвом. Не всі, одначе, відповідно підготовані до такої „війни". Тож кожний стріляє чим може і як може. Найкраще підготовані до такої війни, ніде правди діти, таки москалі й німці, а всі інші тільки відстрілюються. До цих останніх належимо й ми, українці, з обох сторін залізної заслони. Ті, по тім боці, роблять, що можуть у їхніх обставинах, а ми, по цьому, здебільша тільки те, на що спроможуться одиниці власним коштом. Громадно ми дуже мало робимо у ділянці мистецтва. Це найкраще видно не на поодиноких місцях нашого поселення, а на міжнародному полі. Такою міжнародною ареною, тереном змагань між народами на полі мистецтва є Париж. У цьому „брудному" й немодерному Парижі видно все як на долоні. До цього Парижу з'їжджається цілий світ не на декади, не по медалі, дипломи та інші безпредметні титули, а на змагання, на конфронтацію своїх сил у такій чи іншій духовій площині.

Москалі, політично і мілітарно відгородили себе залізною заслоною, але у мистецтві не знають границь, ніде не зупиняються. Вони висилають своїх найкращих мистців, найкращі ансамблі навіть у ворожі до них країни, бо знають, що туди, де не доходить політична пропаґанда, де не доходять „спутники", доходить мистецтво, доходять звуки музики, чар ритму і барв.

Музично - театральний сезон у Парижі почався тільки три місяці тому. І впродовж цього часу, майже безперервно виступають тут з великим успіхом: Давід Ойстрах, Коґан, Фільгармонічна оркестра Ленінграду, Ансамбль красної армії, Московський цирк, Чеський народний балет, а останньо московський хореограф Іван Мурмайстер приїхав ставити балет „Лебедине озеро" Чайковського у паризькій державній опері. В театрі „Ітуаль", у якому минулого року виступала Марлена Дітріх, виступає Чеський народний балет. Кілька днів тому виїхав з Парижу Московський цирк після двомісячного побуту. Хто не цікавився Ойстрахом, Коґаном чи Ленінградською фільгармонічною оркестрою, той, іноді двічі й тричі, відвідав Ансамбль красної армії у величезній залі „Альгамора" або в Спортовому Палаці. Той з усією родиною подивляв Попова (московський кльовн), кавказьких їздців, російських акробатів і білих голубів, якими закінчується програма цього цирку. Хто не наситився російським мистецтвом, той має нагоду подивляти тепер чехів. І врешті, хто наситився московським і чеським мистецтвом, мав нагоду „закусити" на десерт українським танцювальним мистецтвом нашої Роми Прийми.

Про успіх мистецького й національного характеру нашої балерини я вже писав, а тепер можу тільки додати деякі відгуки французької, бельгійської, еспанської й англійської фахової преси. Так, шановні читачі, виступаючи в Парижі і при добрій організації преси, можна мати критики - рецензії не тільки в паризькій, але й у пресі багатьох інших країн і столиць. Такий був випадок із першим виступом Роми Прийми в Парижі, яка не мала таких великих афішів як Бандуристи в минулому році, але — мала пресу. Кореспонденти з Барсельони, Мрюсселю й Лондону писали до своїх газет і журналів про виступ Роми Прийми в Парижі. І то писали дуже добре! Було б надто довго наводити всі ці відгуки, тому обмежусь останнім, найсвіжішим. Музичний критик брюссельської „Ля Лібр Бельжік", Едмонд Діляж, у числі з 12-го грудня 1960 р. пише: „Треба бути вдячним п. Дандельо (директор концертового бюра в Парижі, який влаштував виступ) за його щасливу думку відкрити нам у театрі „Комеді ди Шан-з-Ілізи" гарний талант танцюристки й міміка, Роми Прийми. Це своїй рідній Україні вона завдячує найкращі інспірації. Її хореографічна палета дуже багата. Від картин праці на полі (жниця), чайки при дорозі — до святкових, релігійних, як ікони, до драматичних; жах війни, визволення (закінчення „Верховини", прим. М. С.). Це дуже добра артистка".

19 і 20 грудня в залі Шопен - Плесль, у якій минулого року давав свій концерт М. Мінський (400 місць), виступав „Словенскі Октет". Вісім співаків, які при майже порожній залі (20 осіб) першого вечора співали різнородну програму (від італійських клясиків 16 ст. до пісень народів Юґославії), а заповіджений другий вечір із виключно народних пісень відкликали з огляду на брак публіки. Октет дуже добрий, на високому мистецькому рівні. Але кого цікавить сьогодні Юґославія, її мистецтво й культура? Балкани не грають уже ролі евентуального розпалювача війни й непорозумінь між імперіями. Юґославці „стріляли" слабо, а другий раз зовсім не стріляли. Не було на кого.

Чеський народний балет виступає вже кілька тижнів, але заля також світить порожніми місцями. Афіші заповідають ансамбль з 60 танцюристів і співаків, але ми з Ромою Приймою нарахували тільки 30, разом з оркестрою (4 скрипки, 1 великі цимбали, контрабас, 1 чельо і 2 флейти). Співаків тільки двоє (жінка і мужчина), а танцюристи іноді підспівують хором. Дуже часто вивівкують під час танців, і то звичайно дівчата, заохочуючи хлопців до танцю, яким і так не бракує темпераменту. Хлопці великі і рослі, дівчата маленькі й стрункі. Деякі мужеські танці нагадують нашого аркана, костюми — гуцульські строї, тільки менше барвисті, не такі багаті і взагалі у чеському фолкльорі чимало циганських і мадярських впливів. Чехи роблять миле враження, але не захоплюють до такої міри, як Київський балет Вірського в минулому році, про який писала паризька фахова критика, що після цього українського балету не варто дивитися на ніякий інший. Про чехів цього сказати не можна.

Про ансамбль Красної армії під керівництвом Александрова, хоч користався він великим успіхом, сказати багато також не можна. Є це великий (коло 100 осіб) чоловічий хор у військових мундирах, який робить касарняне, військове враження. Співає він багато маршів, у тому числі й французьких, що особливо викликає до нього симпатії слухачів. Те саме напевно робить він у кожній країні і всіма мовами. Співає також дві чи три українські пісні, які на диво називають українськими. Серед них невмируща „Закувала та сива зозуля" Нищинського має, як завжди і всюди, великий успіх. Між поодинокими співочими точ-

(Закінчення на стор. 4-ій)

КАРДИНАЛ ПЕРЕСТЕРІГАЄ . . .

(сдо) — Від давнього часу було відомо, що Монтевідео, столиця Уруґваю, є фактично комуністичною централею на всю Південну Америку. Відомо це і уруґвайському урядові, але до останнього часу він залишався тільки пасивним спостерігачем діяльности комуністичних аґентів, виходячи з хибних заложень т. зв. демократії, що при ній, мовляв, все можна, включно із руйнуванням демократії. Аж нарешті урвався терпець, і після значних комуністичних заворушень викликаних прихильниками кубинського диктатора, що не визнає ніяких демократичних свобод, уруґвайський уряд вирішив випросити з Уруґваю кубинського посла, а заразом і секретаря совєтського посольства Самойлова, що стояв на чолі всієї комуністичної акції. Справи в цьому напрямку настільки загострилися, що і парлямент і сенат негайно підтримали рішення уряду, і значна частина уруґвайських часописів, за вийнятком явно комунізуючих, це рішення також схвалили. Протестували проти нього численні групи студентів і робітників, що навіть влаштували кубинському послові урочисті проводи...

Дуже можливо, що на рішення уряду вплинула до певної міри й постава Католицької Церкви, яка останнім часом починає щораз більше звертати увагу південноамериканських урядів на загрозу комуністичної інфільтрації. Архиєпископ Буенос Айресу, кардинал Каджано видав пастирські листи, в яких особливо підкреслив потребу протиставлятися комуністичній пропаґанді. Велике враження зробила поширена через радіо промова кардинала Барроса Камари, архиєпископа Ріо-де-Жанейрського, який оголосив 8 пунктів таємного наказу китайської комуністичної партії про інфільтрацію комунізму в католицизм Латинської Америки з метою його розкладу. Цей наказ, виданий 1. лютого 1960 р. вимагає:

1) Вводити комуністичних аґентів в католицькі виховні заклади;

2) Брати активну участь в діяльності католицької акції та світського апостоляту, щоб паралізувати їх впливи;

3) Зближатися з духовенством, щоб за ним стежити;

4) Намагатися опановувати дирекцію і вчительство католицьких шкіл;

5) Просочуватися в керівні установи Церкви;

6) Поширювати пропаґанду про мирне співіснування християнства з комунізмом;

7) Переконувати священиків, щоб вони відвідували „католицьку" церкву в Китаї;

8) Використовувати всілякі слабкі місця в церковній організації.

І все це з метою викоренити Церкву, як „союзницю імперіялізму" (не московського і не китайського, розуміється!).

У зв'язку з оголошенням цих восьми пунктів кардинал пригадав конкретні факти, що трапилися в його дієцезії, а саме — виключення з різних католицьких організацій комуністів, які в них пролізли, і недавній документ, в якому група комуністів звітує своїм зверхникам, що вони не змогли дістатися до палацу св. Иоакіда, осідку курії.

Наприкінці минулого року комуністичні делеґати Національного Союзу Студентів Бразилії на Студентський Південно - Американський Конґрес у Каракасі намагалися фіґурувати як „католики".

Кардинал Камара у своїй промові ствердив, що комуністична партія має на меті проникнути в „саме серце Церкви . . . в лоно самої Єрархії". Цей комуністичний плян — твердить архиєпископ — вимагає використовувати „особливо жінок, щоб викликати внутрішні тертя в Церкві і нацьковувати одні католицькі організації на другі" . . . „Комуністи знають, — заявив він — що католицька жінка, прив'язана до Церкви своєю високою моральністю, творить могутній вал проти поширення лиха в родині і в суспільстві, але, якщо буде зруйнований цей вал і звихнено шляхетну місію жіноцтва, хто зможе передбачити, в яку прірву упали б моральні, суспільні й релігійні засади нації?"

ГОМІН ЗЕМЛІ

На високім груні
молода смерека,
А в узворі стежка
пролягла далека.
І плинуть над ними
золоті хмарини,
Їх колише сонце,
й пісня з полонини.
А по тій стежині
вже ніхто не ходить.
А на тій стежині
рута-м'ята сходить.
Зажурилась зранку,
знявши віти юні,
Молода смерека
на високім груні.
Не шуми, смереко,
не печалься в тузі.
Ще до тебе прийдуть
твої вірні друзі.
Може не весною,
то вже певно влітку,
Принесуть з собою
немовля, мов квітку,
Принесуть з собою
і любов, і ласку . . .
Це ж бо ти над ними
шепотіла казку! . .

ГРИГОРІЙ КРИВДА

Леся Лисак

МАРІЯ МАГДАЛИНА

(1)

— Я вас слухаю.

Її голос звучав, як Романові видавалось, роблено, штучно.

Едягнена в чорне квітчасте кімоно, Міра сиділа в плетеному фотелі, мов позуючи перед маляром.

— „Навіть тло підібране — сад, кущі, квіти". — подумав Роман.

Вона перехопила його погляд і згірдливо посміхнулась.

— Будьте спокійні, нас ніхто не підслухує. А втім, кого ви боїтеся, і так не зрозуміли б, про що ми говоримо.

Роман хотів був удати, що не почув посмішки, але якось мимоволі йому вихопилось:

— Я не боюся! — і зараз же думка: „Я це сказав зовсім як хлопчик".

— Я знаю, — в голосі Міри забриніла неприхована іронія, — я знаю, що ви всі неустрашимі герої, правда?

— Панно Міро, — Роман вдарив у тон ображеної гідности, — ви не маєте права кепкувати з людей, які в ім'я ідеї жертвують усім, включно з життям.

— Я не кепкую, — голос Міри несподівано зазвучав природньо, майже тепло. — Мені прямо жаль вас усіх. Будемо говорити одверто, добре? . . Жаль, що ви робите такі каригідні дурниці. Ну, скажіть самі, чого варта ця ваша дитяча забава у „боротьбу з ворогом"? Це таке нереальне, таке наївне, а скільки людей через це гине. Коли б ви спитали мене . . .

— Панно Міро, — Роман був уже не ображений, а розлючений, — ви говорите як . . . як . . .

Вона засміялася, по-дивньому штучно.

— Як зрадниця, що? Майте відвагу мені це сказати! Адже вас послали до мене, щоб ви мені це сказали! Признавайтесь!

— Мене ніхто не посилав. — Роман намагався злагіднити попередній вибух. — Я хотів поговорити з вами, як із знайомою.

— Може краще я сама скажу. — Вона зальотно перехилила голову. — Отже, я негідна дочка нашої воюючої нації. В час, коли наша ідейна молодь бореться з наїзниками, я живу з ними, тобто з ворогами, в дружніх відносинах, бавлюся, роз'їжджаю і взагалі . . . — вона патетично повела рукою — і взагалі я чорна вівця поміж непорочними постатями героїв і героїнь нашої доби. Літанію моїх „гріхів" можна б читати півдоби, але повірте, мені це нецікаво. Що ви ще можете до цього додати?

Вона простягнула руку до срібної папіросниці, остентаційно показуючи виплекану руку з лякованими нігтями.

— Будь ласка, папіросу!

— Я не курю, — пробурмотів Роман, обдумуючи нашвидку протинаступ. Вона випередила його.

— Я забула, що ви „ідейні", не курите, не п'єте, не маєте ніяких неморальних звичок.

Слово „неморальних" було театрально наголошене.

— Панно Міро! — Роман вирішив бути речевим. — Ще зовсім недавно, яких декілька років тому, ви думали інакше, як тепер. Ви ще у щось вірили.

Вона оглядала уважно свої нігті.

— Я була тоді наївна. Ви, пане Романе, і вам подібні намагалися приєднати мене до своєї групи. Прошу, не перебивайте мені! Аджеж ви, мабуть, тому й прийшли, щоб пригадати мені мої „обов'язки". Цього останнього слова з вашого репертуару я вжила зумисне, бо я ніяких обов'язків супроти вас не маю. Я не маю охоти згинути в безглуздий спосіб, як гинуть ті, що слухають ваших наказів.

Роман обурився:

— По-вашому всі, що борються за волю, поступають безглуздо?

— Не перекручуйте моїх слів, — Міра й собі підвищила голос. — Я зовсім нічого не говорила про боротьбу за волю. Я тільки стверджую факт, що ваші ідейні провідники легковажно посилають на смерть таких же ідейних рядовиків, і їм здається, що вони роблять велике діло. Дивно, що ви, Романе, не бачите цього чи може не хочете бачити. Пождіть, я ще не скінчила. Отже, декілька років тому ви самі старалися притягнути мене до так званої „співпраці" з вашою організацією. Ви давали мені вивчити напам'ять цілу книжечку, євангеліє вашої ідеології, що я, смішно й признатись, навіть зробила. — Вона засміялась по-дитячому. — Хочете, щоб я проказала вам з пам'яті? „Перше" . . . ну, алеж ви глянули на мене! Так, мабуть, дивилися праведні фарисеї на грішну Марію Магдалину. — Вона сплела руки за головою.

— Цікаво чи Марія Магдалина дійсно була така гарна?

— Панно Міро, ми відбігаємо від теми. — Роман якось нерішуче запротестував. — При чому тут Марія Магдалина?

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія відзначила 22-го Січня

Українська громада у Филаделфії достойно відзначила історичну дату 22-го Січня у 43-ті роковини самостійности і 42-гі роковини соборности Української Народної Республіки. Заходами Управи Відділу Українського Конгресового Комітету представлено губернаторові стейту Пенсилвенія звернення про призначення дня 22-го січня 1961 р. Днем Української Незалежности в цьому стейті. Губернатор Лоренс підписав проклямацію, якою проголосив 22-го січня 1961 р. Українським Днем в Пенсилвенії, закликаючи все населення стейту приєднатись до святкувань, що їх мають громадяни українського походження.

В суботу, 21-го січня відбулось урочисте святкування Дня Української Державности в залі Українського Горожанського Клюбу. Не зважаючи на сніг, мороз і комунікаційні труднощі, велику залю клюбу виповнили учасники свята по береги. Деякі з них мусіли йти кілька миль пішком, щоб бути учасниками цих національних святкувань. Велику частину приявних творила наша молодь, що є доказом, що наші національні традиції перебирає українська молодь з пошаною і любов'ю. Теж і програму свята частинно виповнили виступи молодечих мистецьких сил. Надзвичайно миле враження зробив виступ молодечого хору Українського Музичного Інституту під дириґентурою Юрія Оранського. Хор відспівав дві пісні Фоменка з мистецьким відчуттям і безпосередністю, здобуваючи собі вповні серця приявних. Сольову партію виконувала співачка Інна Черняхівська, професор УМІ, а фортепіяновий супровід спочивав в руках піяністки Оксани Струк. Відділу УМІ Юрій Оранський Директор Филаделфійського робить велике діло, ведучи аж два хорові ансамблі нашої молоді, один зложений із юнаків і юначок, а другий з малих дітей, навіть передшкільного віку. Це база, на якій згодом може постати добрий репрезентативний хор.

Промову на святі виголосив голова Відділу УККА д-р Володимир Галан, підкресливши історичну вагу відзначуваних двох великих подій в державному житті України, як теж згадавши творців тих великих подій — президента Грушевського, отамана Петлюру, прем'єра Винниченка, а головно патріотичне українське військо, яке у важких обставинах боронило української незалежности перед ворогами на кількох фронтах.

Запрошена з Ню Йорку співачка Марта Кокольська-Кобрин при акомпаніяменті піяністки Галини Клим виконала дві арії, а саме: „Гримлять барабани" Бетговена і „Мати" Рудницького в першій частині свята, як теж дві пісні на слова Лесі Українки — „Горить моє серце" Лопатинського і „Контра спем сперо" Степового в другій частині, виявляючи майстерність інтерпретації. Співак Іван Гош репрезентував у сольовому виступі при акомпаніяменті піяністки Зої Маркович Степового „Не співай пісень веселих" і Бабича „Рідний край". Великий успіх мав виступ молодого скрипаля Яра Ласовського, який при акомпаніяменті піяністки Галини Савчак виконував арії Фоменка, Ревуцького і Лятошинського. В розповіді Фоменка, а ще більше в „Інтермецці" Ревуцького відчувалось мистецьку душу соліста, а в дальших двох виступах Ласовський запрезентував свою віртуозність. Всі троє солістів мали повний успіх і мусіли на бажання публіки виконати наддатки. Сцена була оформлена Мистецькою Студією.

Свято підготовив Діловий Комітет під проводом секретаря Відділу УККА інж. М. Нича. Того ж дня теж усі чотири українські радіопрограми віддали час на відзначення цього національного свята. Наступного дня, в неділю, відбулися відправи в українських святинях, а деякі душпастирі виголосили проповіді про Великі Роковини. Численні українці в місті прикрасили в той день свої доми українськими прапорами. Т.

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Виставка Національностей відбулася 12 і 13 листопада м. р. в Нейві Пір. Її влаштувало місто Шикаґо на те, щоб дати нагоду різним національностям представити себе та дати нагоду громадянам міста запізнатися з життям 23-ох національних груп. Українці представили себе дуже добре. Дві центральні організації Об'єднання і Ліґа створили Комітет, який зорганізував виставку. Союз Українок Америки і Український Золотий Хрест несли тягар праці. Крім кіосків обох організацій УЗХрест мав ще кухню з українськими харчами, пиріжками і голубцями. Виставку відвідав б. президент Труман в товаристві мейора Дейлі. Він зупинився в кіоску УЗ Хреста і подав всім дівчатам, що там працювали руку. Виставка дала шикаґовським українцям користь з продажі кераміки, різьб, і вишивок, а УЗХрестові найбільше, бо всі сусіди харчувалися в українській кухні і всі харчі були випродані, а деяких забракло вже першого дня. Кіоски мали літературу в англійській мові, яку доставила Українська Книгарня. Не було належної мапи України і окремих летючок з поясненнями, хто ми і чиї діти, на взір Латвії, яка мала найкращу пропаґандивну літературу. Навіть наші союзники Білоруси мали свій кіоск, літературу і мапи. З мапи я довідався, що наші сердечні приятелі, навіть Стародуб на Чернігівщині зараховують до Білорусі. Стародуб був за Мазепи гарнізоном козацького полку під командо Скоропадського. Хоч Білоруси стали імперіялістами, але напевно Україна з ними дійде до порозуміння.

Веселий Львів мали ми нагоду бачити 12 листопада в залі Шопена. Коли зважити, що 1,000 людей було на імпрезі, яка зачалася точно о 7-ій годині, що до головної залі вже більше не пускали людей, то треба ствердити, що наша громада переходить мутацію. Бо де ж така точність, і де взялося стільки людей на розваговій імпрезі, як на Листопадовім Святі і половини не було. Людям надоїли монотонні святкування, які нічого нового не вносять, не мобілізують, а демобілізують людей. Славна чвірка, дві пані і два панове колись у Львові мали славу артистів, які вміли творити нові речі і вміли мати публіку. Марія Лисяк, мила і все усміхнена пані, вміла не лише добре співати. До кожного співу вміла теж відповідно змінити гардеробу.

Ірина Лаврівська теж любить вбратись, вміє співати і танцювати. На сцені робила враження молоденької, вдоволеної дівчини. Своїх вершин досягла вона у „Миляних баньках". Співом, поезією і баньками вона вірно передала нам життя визначних наших людей і організацій. Юрій Лаврівський, колись тряс Львовом, і якби він мав „чорнокнижника владу", то тряс би тепер Америкою. Він був зокрема добрий і цікавий в „Гуцулці Ксені".

„Якаж ти горда, як всідаєш до форда", тягнув він під загальний рев публіки, що хотіла себе відпружити.

Ярослав Пінот - Рудакевич може бавити публіку і його можна слухати і дивуватися, де в нього назбиралося так багато усної словесности. Його проста, львівська мова, його обоятна постава і рухи бавили людей навіть тоді, як він „дай ми нато" нічого не говорив.

Шкода, що ґадана чвірка мусить працювати не по свойому призначенню і не може творити нових розвагових цінностей, так потрібних для життя душі і тіла — в Америці зокрема. Марнуються наші давні таланти і не приходять нові.

Імпреза Дитячої Оселі в Лайонс залі не принесла успіхів. Забагато імпрез припало на суботу 12 листопада. Заскоро старіються новоприбулі і до танку їм не під силу. Справу ще врятувала молодь і дефіциту не було, а дохід мав іти для вдержання оселі в Равн Лейку. Кругле Озеро стало недільним центром шикаґовців. Це ніби дитяча оселя, а батьків і молоді там вдесятеро більше щонеділі, як дітей. Тісно стало, нарікає народ, але в справі поширення оселі обоятний. А є там сусіди, що мають 11-акрову посілість з будинками, величезною залею на імпрези. Аж проситься створити там через межу оселі Спортовий Майдан. Ню Йорк збирає гроші на Спортовий Майдан, який громада купила: Купила лише площу без будинків, без кухонь, без нічого. А Равнд Лейк має все готове для української громади. Всього годину їзди! От куди треба спрямувати українську енерґію. Правда, таке діло потребує людського капіталу. А такий у нас є, самих членів УНСоюзу сім тисяч, є люди та нема проводу.

Королевою на 1961 рік вибрано Тетяну Ґераско, — секретарку Українського Арт Клюбу.

Василь Данилишин, інспектор курсів українознавства в Америці відійшов від нас туди, де нема сліз ні болю — відійшов на заслужений відпочинок. Від часу приїзду до Шикаґо 10 літ тому, він тільки про курси й думав. Коли було стрінути проф. Данилишина на вулиці, то відразу в уяві повставали курси і дітвора. Василь Данилишин мав успіхи. Зумів зорганізувати широку мережу курсів українознавства, зумів дібрати вчителів. А курси на добровільній базі у вільній Америці річ важка до зорганізування. Він був по 60-ці, і потребував спочинку, якого не мав. Тому відійшов на 64-му році життя несподівано для всіх. Брак його дасться відчути, бо забракло того, що справи монтував. У похоронах в понеділок 14-го листопада шикаґовці взяли численну участь. — Промовці обіцювали продовжувати працю покійного! В. И. П.!

Президентські Вибори не зрушили української громади. Звичайно колись за старої еміґрації існували горожанські клюби, що бодай щодва роки скликали людей, викочували бочку пива, запрошували своїх і американських промовців і вели дискусію, за ким голосувати і чому. Кожна партія хотіла показатися перед американцями, але була така тиха згода, що на віче кожної партії йшли всі горожани і навіть негорожани обох партій, щоби це виглядало на українську силу. В минулій виборчій кампанії в нашому місті українці не скликали ані одного виборчого віча. Ні одна партія не мала свого власного віча, не було спільного віча. Тому ми неповинні нарікати, що в стейті Шикаґо чи у Вашингтоні з українцями не числяться. Ну, а жіноцтво? Головний Республіканський Комітет прославив Шикаґо назначенням одної жінки з нашого міста до Центрального Коміету Українців. Филаделфія теж мала ту честь. По виборах, як заявив Ніксон, треба працю зачинати від виборчого повіту.

„Обід перемоги" влаштувала дирекція щаднично - позичкової спілки „Трайдент" 11. листопада. Американці виграли вибори, а „Тризуб" перейшов 27.5 мільйона. Обід в мотелі „Сагара" відбувся з нагоди 25-мільйонової цифри, але через виборчу гарячку спізнився на 2.5 мільйона. Екзекутивний директор Петро Пуцило ствердив, що бизнес йде шаленим темпом вперед і незадовго буде дирекція мати

(Закінчення на стор. 4-ій)

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

(Закінчення зі стор. 3-ої)

новий „обід", бо 30 мільйонів не за горами.

—

Хор „Трембіта" з Дітройту бравурним наступом з піснею на устах здобув Шикаґо 17-го грудня. Його самопевний і імпозантний виступ, його одністрої, українські білі сукні і смокінґи можуть виступити на абиякій сцені. Маємо в Америці чим похвалитися, маємо впертих, відважних, органічних працівників на полі музики в роді Кирила Цепенди — диригента і духового провідника хору. Самопевности нашим гостям на сцені додавала безперечно теж 1,200-членна авдиторія, яка не жаліла оплесків й овацій, до гарного куща квітів включно. Сточленна співаюча група з Дітройту, зараз по концерті від'їхала. Я другий раз чув „Трембіту", першу в Празі під проводом Кушлика — гуцула в кожусі, що створив Академічний хор цього імени. Я навіть співав в ньому, але дітройтський хор зробив незатерте враження на нашій громаді, зробив первородну славу, якої не стерти. Хор у своїх виступах, чоловічім, жіночім і мішанім був найкращим в „Маршу Дивізії", „Сивая зазуленька" і „Веснянках". Хор співав на сцені, а слухачі переживали на залі. Таке взаїмне зрозуміння і душевну злуку обох елементів важко зустріти. „Трембіта" гідно зарепрезентувала не лише Дітройт, але і українськьу пісню! Диригент Кирило Цепенда вклав свою душу і тіло в „Трембіту", бо зібрати, сцементувати і вишколити хор такої якости, робота велика і першому ліпшому диригентові не під силу. Шикаґо задоволене! А як „Трембіта"? В союзовому домі по концерті, коли хористи передягались в дорогу, при каві говорили представники нашиx двох Центральних Установ, Об'єднання Українських Організацій Ерасит Дзюбинський і В. Ничай від Ліґи, та я від У. Н. Союзу. Говорив теж п. Цепенда. Він є членом УНСоюзу. Хор на 90% члени УНС, між ними секр. 175-го Відділу Степан Падучак - Крупка і п. Семеґен, а при фортепіяні була пані Дубрівна-Соловій — батько якої був колись секретарем найбільшого союзового 292-го Відділу в Дітройті. На прощанні сказав диригент Цепенда, що він і хор дуже вдоволені і Шикаґом захоплені. Моральний і матеріяльний успіх величезний, і це є дальшим добрим кормом для хору в його рості до слави. — Спонзором концертового виступу „Трембіти" був Микола Денисюк і п. Цепенда публічно подякував йому і заявив, що якби не Денисюк, не було б „Трембіти" того дня в Шикаґо.

Авторський Вечір Олеся Бабія вдався! Коли зважити, що авторські вечори, чи літературні виступи своїми нудними рефератами і деклямаціями відстрашують людей, або вколисують до сну, то Вечір стрілецького поета Олеся Бабія був відмінний. Півтори сотні людей відважилося прийти на вечір, що його влаштував Український Золотий Хрест в Союзовому Домі 12. грудня. — Програма була добре зорганізована, що свідчить про здібність УЗХреста. Проф. Роман Завадович, Ганна Черінь і п. Рубчак, письменники і товариші по фаху гарно доповнили програму своїми виступами, читаючи твори автора. Ми довідалися, що дебют Олеся Бабія почався в лісі в селі Соколівці 42 роки тому, а перші стрічки автора „Гуцульського куреня" надруковано в „Стрілецьких Вістях" в Староконстантинові на Волині, де був довший час постій УССтрільців. За участь в Конгресі Українських Націоналістів у Відні Бабія засудив польський суд на 4 роки тюрми. Поет Бабій в українській літературі був під впливом символізму, отже був там, де Тичина, Купчинський, Голубець, Підгірянка. Згодом перейшов до визвольних мотивів. Його найбільший твір „Повстанці". Роман Завадович у своїому слові зачислив поета до тих людей, що „проти надії надіються" і ствердив, що пісня Бабія ще недоспівана. Деклияматорами творів поета були ще Емілія Кулик і Міка Гарасівська - Дачишин. В кінцевому слові поет ствердив ту невідрадну епоху в житті України, де поетам важко творити. „Ні сотньої части я не дав зі себе, що міг, бо не було часу" — казав поет. Розповів він свій життєвий шлях від села Середне б. Калуша, через ґімназію, університет, УСС, австрійський полк піхоти, УГАрмію, університет, жив увесь час в злиднях і творив, що міг. Поет на еміґрації є з нікимі ні проти нікого, — говорив поет Рубчак. Він створив собі Вавилон, з ним говорить. І так доживає свойого віку в Шикаґо поет, що міг нам багато дати. Працює у Сірса „клінером". У цього Сірса працював в такій самій функції і другий поет Юліян Вассиян, що на 59-му році відійшов у вічність, бо серце його не могло пережити важкої праці. Лише фізична сила держить Олеся Бабія, який творить — і, як слушно ствердив проф. Завадович, його пісня ще недоспівана.

Інж. Григорій Залізняк, член 423-го Відділу УНСоюзу, зійшов передчасно, бо на 61-му році життя в могилу. Сам інженер агроном в Америці працював креслярем, коли тої праці не стало, і серцева недуга йому докучала, працював для Українського Музею. Покійник носився з думкою зорганізувати у місті Бентон Гарбор в Мишиґені фабрику овочевих консерв і овочевих соків та думав над тим, якби то зужити величезну масу овочевих падальниць та відпадків. В тій цілі відбув кілька поїздок до Бентон Гарбор, де нав'язав з українськими фармерами потрібні зв'язки до такої праці. Радився й мене в тій справі. Що я міг йому порадити? Знаю Бентон Гарбор, фармерів і можливості такої нової фабрики. Що в Америці є все місце на нову фабрику, на нову ідею, новий патент — це теж правда. Але, що для такої справи треба доброго організатора, доброго патенту, запалу і гроша — теж правда. Покійник мав добрі прикмети, щоб про всі ті справи подбати, тому я, щоб не бути ризиковним, радив йому „Робіть так, щоб було добре". І так не докінчив своїх думок тихий та працьовитий український інженер чеських студій і чеської солідности, що виявив себе добре на Західній Україні, і передчасна смерть і недуга не дала йому змоги виявити себе і в Америці.

Союзовець з Вунсакет, Ровд Айленд написав мені 8-сторінкового великого формату листа. Він каже, що я повинен старцям обтирати сльози і повинен в Союзі боротися за здійснення пляну „Дому старців". „Рузвелт зачав, а Ви скінчите, дай Боже, щоб ся так стало, зачнім з Богом", писав він! Він теж полемізує з моїми фортецями союзу, про які я писав в Трибуні УНСоюзу. Він каже, що фортеці є на те, щоб стріляли і вони мають бути наладовані амуніцією. А союзові фортеці, як нема війни, мають бути наладовані долярами і стріляти ними в сторону старців, яким треба помочі. Він має деякі добрі пляни, які можна б здійснити, бо деякі, як захист (є вже на Союзівці) є здійснені, хоч недовершені. Просив гаряче відписати йому, що думаю про його пляни! На жаль, я не можу його задоволити, хоч всім союзовцям відписую на листи, бо він не подав мені своєї адреси!

На три шляхи широкії відлітають канадійські гуси перед морозом і снігами на південь. Шляхи атлантійський, центральний і тихо-океанський є на 100 миль широкі. До центрального шляху належить ще шлях вздовж ріки Міссісіпі, найбільшої ріки на світі. В товаристві американських і українських стрільців відбув і я експедицію на канадійські гуси, яких популярно звуть „гонкерс", від того, що як відлітають, у вирій, то трублять сумно. Триста сорок миль на полудне від Шикаґа, де сходяться стейти Кентокі, Мізурі і Иллиной в районі міста Каїро знаходиться зимою величезна концентрація канадійських гусей, що пішли в зимовий похід, і в тому районі очікують весни та повороту в рідний край — Канаду. Два дні побули ми там і бачили на державних резерватах за обчисленням стейтових властей 85.000 гусей, що свобідно проходжувалися по розлогих полях. Ранком вони відбувають прогульку на поблизькі кукурудзяні поля, і тоді треба сидіти в землянці і можна їх стріляти одну на день. Першого дня ніхто з нашого товариства не застрілив гуски, аж на другий день, коли змінили місце засідки, кожний дістав одну гуску, бо більше законно заборонено. Чи варто за одною 8-фунтовою гускою їхати 340 миль в дорогу і мерзнути два дні в землянці, де ворухнутися не можна!? Не можна в грошах обрахувати цієї вартости, але моральна вартість велика, бо того роду екскурсії і переживання держать людину не лише при тілесному, але, що найважніше, духовому здоров'ю!

Пані Александра Толстой, що є головою російського „ЗУАДК-у", та живе на фармі фундації Толстого в повіті Раклeнд, Н. Й., була гостем нашого міста і промовляла на зборах американської асоціяції „ОН". Вона сказала: „Жалую, що державний департмент зліквідував програму скитальців. Американці не повинні просити Хрущова до Америки, бо тоді пересічний американець буде думати, що Хрущов є вождем росіян і що Америка погоджується з його програмою — ката СССР. Коекзистенція — це є штучний маневр Совєтів на те, щоб відкладати війну, до якої большевики ще не є готові. Якби були готові, вдарили б зараз. Як знаємо, що Хрущов на це чекає. Якщо американець їде до Росії, то він за кілька днів не може стати експертом в справах Росії. Вам покажуть те, що хочуть, а не те, що Ви хочете" — казала вона. Можна не любити дочки Толстоя і з нею не погоджуватися, але одно певне, вона дала американцям добру лекцію!

Дсі замітні імпрези мали у нас місце 11-го грудня. Ювілей 25-ліття священства о. Ричкуна ЧСВВ на Савт Сайді і Відкриття Будинку ОДМУ — на Норт. Обі імпрези були успішні при великому здвизі народу. Тостмайстром на ювілею був ігумен ЧСВВ о. Ждан, а промову на імпрезі ОДМУ виголосив Євген Федоренко з Ню Йорку.

Новий Виставковий Павільйон, збудований шведським іміґрантом з 1923 року Нуберґом, архітектом великої слави відчинено офіціяльно кількадневними імпрезами в листопаді. У зв'язку з тим, до Шикаґо приїхало 25 торговельних місій з різних держав і 50 редакторів і видавців з Америки, щоб оглянути чудо нової архітектури. Павільйон, що лежить над берегом озера Мишиґен при 23-ій вулиці, охрещено офіціяльно „Мекормік Плейз". — Новий павільйон приведе до Шикаґо річно 4 мільйони людей з нагоди різних конвенцій і вистав, а ті по обрахунку статистичного бюра, залишать 80 мільйонів долярів готівкою, не рахуючи замовлень поштою і на кредит. Щоб представити собі величину павільйону, прошу представити собі, що крім виставок різних фірм, експонатів, конференцій, ресторанів і т. п. на підлозі повільйону збудовано для виставки три доми разом з травниками і деревами! Новий павільйон дасть приміщення конвенціям політичних партій, які досі відбувалися в Амфітеатрі на площі „Різень Худоби і заступить перестарілий Виставковий Павільйон на „Нейві Пір".

Український Хор „Сурма", що недавно відсвяткував 10-літній ювілей, сповняє добре свою місію. 6-го грудня виступив він в „Пруденшел Билдінг" на імпрезі, влаштованій Відділом Американізації Міської Управи і Союзом Колоніяльних Дам Америки". Разом 31 хлопець, вбраний у вишиванки і сині шаравари, репрезентували Україну серед цієї добірної багатотисячної публіки. Треба йти в американську гущу і там ширити правду і славу про Україну. Кількома колядами і піснями Кавказ, Чумак, Задзвенімо — наша „Сурма" зібрала для себе оплески, а для України зробила велику прислугу — популяризувала її ім'я.

Короткі Вістки

● **Норвежська 28-річна княжна Астрід вийшла в четвер мин. тижня заміж за 33-річного Йогана Мартіна Фернера, заможного норвежця міщанського роду. На вінчанні були представники різних пануючих домів і король Оляф президував на бенкеті для 300 осіб, але вся церемонія мала характер приватний з уваги власне на міщанське походження молодого. Княжна Астрід втратила права до престолу.**

● **Ізраїльський міністер закордонних справ Ґольда Маєр закинула урядові Марокка і його антисемітській політиці, що вони винуваті у тому, що 11-го січня ц. р. 42 жидівські еміґранти з Марокка згинули при затопленні малого корабля на Середземному морі, серед великої бурі. Марокканські жиди, мовляв, доведені до розпуки тамошньою політикою уряду і втікають конспіраційним шляхом, без уваги на свою безпеку. Кораблик, що затонув, був великим моторовим човном, нездатним до подорожування по відкритому морі.**

● **Батько Президента Джозеф** Кеннеді разом із дружиною після інавґурації запросив на другий сніданок коло 150 членів своєї родини до готелю „Мейфлавер", з якого видко було параду, що тоді відбувалася. Між запрошеними були 14 внуків Джозефа Кеннеді, які з'їли сніданок, з окремої кімнати в готелі дивилися на параду, та бачили дружину Президента, яка до них сміялася, коли їх побачила у вікні, а президент Кеннеді вітав своїх сестрінків і братанків помахом руки.

Читайте щоденник „Свободу"

ПАРИЖ ПІД МИСТЕЦЬКИМ ОБСТРІЛОМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ками хористи танцюють, зокрема нашого гопака, козачка та інші запорізькі герці на шаблі, які викликають гураґани оплесків.

Московський цирк цікавий своїми акробатами, еквілібристами й, нарешті, прославленим Поповом, який є не кльовном у звичайному понятті, а справжнім артистом-жонґлером і мімiком. Він нічого не говорить, а тільки час від часу тоненьким голосом євнуха гукає на свого партнера стереотипне російське „давай, давай". Бавить він публіку своєю майже дитячою наївністю, з якою виконує дуже трудні циркові номери.

Їздці на конях викликають оплески не так може своєю віртуозністю, як козацькими шапками, чумарками й бурками, криками, свистами і шаленим темпом.

Програма закінчується тим, що світло гасне, залишається тільки прожектор, і з вхідових дверей дл япубліки випускають білих „голубів миру", які на знак тренера злітаються на арену. Виходять всі артисти і кланяються публіці.

Так „стріляють" москалі, стріляють не тільки „спутніками", але й мистецтвом у людські серця, які м'якнуть і тануть, як роса на сонці.

● РОЗШУКИ ●

ЯЦЕНКА Івана Константиновича, нар. 1907 р. у місті Охтирка, Сумської Области, який в 1943 р. виїхав на Захід з дружиною Оленою і дочкою Лідою, шукає небіж. Хто б знав про його долю, проситься подати вістку до: Mr. Stefan Sokolak, Box 8461, New Post Office, Chicago, Ill.

МИХАЙЛО ДЕРКАЧ
просить відгукнутись на його адресу:
1146 Dewey Ave.
Los Angeles 6, California
пана доктора
ІВАНА ЯЦУХ.

В дуже важній справі Марія Андреїв пошукує Триполка Володимира, син Анісіловича, рік нар. 1903 в місті Харкові. Він сам, або хто знає місце його перебування хай ласкаво зголосять на адресу: Mary Andreiw, 2205 W. Rice St., Tel: AR 6-3129, Chicago 22, Ill.

Анна Михайлівна ЮЗВА пошукує доньку МАРІЮ, зам. за ІВАНОМ ШУЛЬГАЧ та їхні діти: Анна, Олександер та Микола. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати на адресу:
Anna Michailovna YUZWA
1249 Ridge Rd.
Hinckley, Ohio

ПОВІДОМЛЕННЯ

Високошановних наших Клієнтів, українські Установи і Організації, які мають заборгування у „СВОБОДІ" з титулу своїх оголошень, просимо ВИРІВНЯТИ ЯКНАЙСКОРШЕ свої зобов'язання.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

ТАРЗАН, ч. 4590. Забутий Колп!

"MAKE WAY!" CRIED TAWI, FEIGNING IRRITATION. "YOUR QUEEN COMMANDS IT!"

THERE WAS A TENSE SILENCE, BUT FINALLY THE PYGMIES OBEYED—

WHEN SUDDENLY A HARSH VOICE SOUNDED FROM BEHIND. "STOP!" ALL EYES TURNED AND THERE, LEERING IN TRIUMPH, WAS THE FORGOTTEN MAN, KULP!

— Пускайте! — кричала Теві, вдаючи поірнтованість. — Ваша королева це вам наказує!

Була напружена мовчанка. Але врешті пігмеї послухали...

Аж тут нагло прозвучав жорстокий голос ззаду. — Перестіть дорогу! Очі всіх звернулися в той бік, і там побачили, що в тріюмфі стояла забута людина — Колп!